

Sovjet-Unie wacht op technische impuls

De problemen van de Sovjet-Unie met betrekking tot de exploitatie van energiebronnen zijn van economische aard. Wat betreft de natuurlijke voorziening, de geologische hulpbronnen, zijn er geen beperkingen voor de export. Er moet echter een bepaalde hoeveelheid met aanne-

Ter herinnering wil ik erop wijzen, dat Samolor in zijn beste tijd een kwart van de totale oliewinning in het gehele land voor zijn rekening nam. Toen bij deze vindplaatsen de exploitatie terugliep, was het vanzelfsprekend noodzakelijk geworden om de omvang van de investeringen sterk uit te breiden. Niet alleen om de exploitatie te vergroten, maar ook om de produktiedaling van de oude vindplaatsen te compenseren. Maar dit is niet in ons land gebeurd, zodat de overgang naar de exploitatie van minder grotere vindplaatsen, die meestal voorkomen onder gecompliceerdere omstandigheden, niet op tijd heeft plaatsgevonden.

Dit probleem heeft ook een tweede aspect. Een groot aantal van de installaties, die worden gebruikt in de olie- en gasindustrie heeft zijn bron reeds uitgeput. Ook hier zijn geen gepaste investeringen gedaan om de technische uitrustingen te vernieuwen. Men ging ervan uit, dat de enorme voorraden goedkope energiedragers in de grote vindplaatsen meer dan voldoende waren, zodat niet aan vernieuwing van het grondkapitaal werd gedacht. Aldus is vandaag de dag niet alleen de karakteristiek van onze natuurlijke basis veranderd, maar ook de noodzaak ontstaan van een technische heruitrusting in deze sector. Ik

denk dat we ongeveer vijf jaar nodig zullen hebben om de ontstane situatie grondig te reorganiseren. Daarom kunnen de problemen die betrekking hebben op de export naar landen in West- en Oost-Europa niet binnen een jaar worden opgelost. Intussen sluit ik niet uit, dat op grond van het feit dat de Sovjet-Unie tweederde van haar valuta-inkomsten uit de export van energie verkrijgt, de leveranties aan Westerse landen op een min of meer stabiel niveau gehandhaafd blijven. Natuurlijk is dit in strijd met de belangen van zowel de afnemers in Oost-Europa als die in het binnenland.

We zouden graag willen dat de Westerse partners de krachten bundelen en technische hulp kanaliseren om op die manier onze energievoorzieningen te reconstrueren. We bedoelen hiermee hulp te verkrijgen bij de overgang van een extensieve ontwikkeling naar een intensieve technologische ontwikkeling, zodat een verhoging van de energetische effectiviteit van onze economie wordt gerealiseerd.

Natuurlijk verhoogt de instabiliteit in de Sovjet-Unie het politieke risico van investeringen met buitenlands kapitaal. Het gevolg hiervan is dat buitenlandse bedrijven de minimale winstraming gaan vergroten, alvorens activiteiten te ontplooiën in onze economie. In

dit geval zal deze factor mate van betrokkenheid buitenlandse bedrijven in de economie doen afnemen. Het betreft de aanstaande onderhandelingen door ons van het Europees Energiehandvest, vastgesteld door minister-president Lubbers, zijn we gestuit op Nederlandse problemen die trekking hebben op de uitwerking van de formule voor de naam door de republieken van de voormalige Unie. Tijdens mijn zitting in Moskou, onder auspiciën van het Nationaal Economisch Comité, zijn zelfs formules aangeboden. De deelnemers konden zich in geen daarvan schikken. Geurende de besprekingen met afgevaardigden van de EC namen er echter in geslaagd tot overeenstemming te komen. We gaan langzaam weg naar de Europese gemeenschap en de onderhandeling zal plaatsvinden in de gebruikelijke volgorde. Bijvoorbeeld Azerbeidzjan, Armenië, België enzovoort. Bovendien zal een geschikte plaats een onderhandeling plaatsvinden onder de naam van het gemeenschappelijke Unie-orgaan. De republieken nemen onvoorwaardelijk de beslissingen over energiebronnen zijn onder de heerschappij van de republieken. Het steld en de eigendommen in de energiesector zijn eveneens aan hen overgedragen. In die situatie blijft voor het centrum slechts een coördinerende functie over die is gebaseerd op een overeenkomst tussen de republieken betreffende de overdracht naar het centrum van gepaste volmachten op het gebied van de energiepolitiek.

Andrej Konopljanik

Andrej Konopljanik is specialist van het ministerie van Energie van de Sovjet-Unie. Foto Vladimir Rodionov

melijke produktiecijfers worden geproduceerd om te kunnen voorzien in de eigen behoefte van de Sovjet-Unie en te kunnen leveren aan het Westen.

De reden van de economische beperkingen is, dat bij de ontwikkeling van onze olie- en gasindustrie grote nadruk is gelegd op een geforceerde winning van enorme vindplaatsen, zoals bijvoorbeeld in Samolor.

Kiezen voor technologie

Wie durft nog te zeggen dat we in saaie tijden leven?

Op de drempel van 1992 is het communisme van het wereldtoneel verdwenen, bestaat de Sovjet-Unie niet meer, lijken Frankrijk en een verenigd Duitsland te wedijveren in de bereidheid nationale bevoegdheden over te dragen aan een federaal Europa, en in

de Nederlandse politiek scoort D66 een tweede plaats in de opiniepeilingen.

In de wereld van de technologie zijn de veranderingen niet minder opzienbarend. We zien de aangeschoten computergigant IBM zoeken naar een nieuwe strategie gebaseerd op kleinschaligheid. Het Nederlandse mediabeleid wordt ge-

acute bedreiging voor het milieu vormen, lijkt de positie van Nederland op de middellange termijn plotseling erg kwetsbaar. Niet alleen in de industriële sector staan Nederlandse ondernemingen onder druk om technologisch niet achterop te geraken. Ook de traditionele sterke Nederlandse sectoren zoals handel, transport en in-

ving, gericht op het maatschappelijk draagvlak voor technologie. Het gaat hierbij om de houding ten opzichte van de technologische vernieuwing in de verhouding van de samenleving, zowel de vraagkant als de aanbodkant van innovatie. Zeven hoofdthema's kent het project *Technologie en samenleving*: algemene publieksoverlichting, vrouwen en techniek, techniek in het basisonderwijs